Kleurrijk Samenleven
Nijmegen

College van burgemeester en wethouders
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Betreft: gevraagd advies Beleidsplan Schuldhulpverlening

Nijmegen, 21 maart 2023

Geacht college,

Naar aanleiding van de Beleidsplan Schuldhulpverlening wil Kleurrijk Samenleven u graag een aantal adviezen meegeven.

Inleiding: actuele situatie
In januari 2022 is de energieprijs in Nederland met 86% gestegen in vergelijking met januari 2021 (CBS, 2022). Daarnaast is de inflatie in 2022 het hoogste geweest na 1975, 10% (CBS, 2023).
Hierdoor durven inwoners de verwarming niet aan te zetten, omdat ze vrezen voor een te hoge energierekening. Mensen bedenken allerlei manieren om de kosten laag te houden, maar deze oplossingen (elektrische kachel, hout stoken enz.) zijn niet altijd veilig en/of goedkoper.
De boodschappen zijn opvallend duur geworden. Basis producten als brood, eieren en vlees hebben een prijskaartje alsof het luxe producten zijn. Kinderen worden met lege broodtrommels naar school gestuurd.
In Nijmegen hadden op 1 januari 2021 meer dan 6.600 huishoudens te maken met geregistreerde problematische schulden (6,9%). Nijmegen kent veel mensen in de schuldhulpverlening (gemiddelde in Nederland is 39.000).

Vroeg signalering:
Ook de gemeente constateert dat de uitvoering van vroeg signalering nog niet altijd goed gaat. Ze ervaren nog steeds problemen met contact leggen met mensen met geldproblemen, dit is al jarenlang een probleem. Veel mensen weten nog steeds niet dat ze hulp kunnen vragen.

Toegankelijkheid van informatie
Het contact krijgen met mensen die geldproblemen ervaren is nog steeds lastig. De gemeente heeft hiervoor animaties gemaakt om meer mensen te bereiken. Echter, bepaalde doelgroepen maken amper gebruik van technologie of zijn laaggeletterd. Zij hebben iemand nodig die geldzaken voor hen regelt. *Wij adviseren u meer rekening met deze groepen te houden.*

Maatwerk
Maatwerk vinden wij erg belangrijk voor schuldhulpverlening. *Wij adviseren u om meer maatwerk te leveren op de volgende punten:*

1. De gemeente mag *meer rekening houden met andere kwetsbare groepen*, zoals alleenstaande ouders, eenmanszaken, ZZP'ers, ondernemers, zij hebben een andere route nodig dan de 'standaard' inwoner.
2. Het is belangrijk om *naar de individuele situatie te kijken*. Vaak zit er meer achter dan alleen een rekening niet kunnen betalen. Bijvoorbeeld bij mensen met een migratieachtergrond wordt er vaak niet vastgesteld dat deze misschien ADD/ADHD of dyslexie of dyscalculie (neurodiversiteit) hebben. Financiële experts hanteren vaak een algemene formule, maar die werkt niet bij iedereen, er is maatwerk nodig.
3. *De pauzeknop werkt niet bij iedereen*, dit kan bij sommigen meer symptoombestrijding zijn dan het aanpakken van de oorzaken waarom men schulden heeft.

Training van financiële experts:

1. Bij uitleg in 2.1 Laagdrempelige en toegankelijke dienstverlening, wordt er terecht benadrukt dat 'geldzorgen bijvoorbeeld kunnen leiden tot korte termijn denken en het maken van meer ondoordachte, impulsieve beslissingen'. Er staat dat ze meer 'stress-sensitief' gaan werken. *Wij adviseren ook om medewerkers meer intercultureel sensitief te laten werken en waar nodig te trainen.* Dit is erg belangrijk om een goede verhouding te hebben met de mensen die geholpen willen worden. Het is belangrijk dat in een gesprek de interculturele gedachtes en bejegening wordt meegenomen. Het kan zijn dat in sommige gevallen mensen in een gesprek niet eerlijk zijn, omdat ze zich schamen voor hun situatie. Vanwege culture verschillen kan niet iedere hulpverlener dit begrijpen.
2. Daarbij komt dat er ook andere aspecten zijn die zorgen voor impulsiviteit, bijvoorbeeld ADD/ADHD. Vaak zijn de diagnoses over neurodiversiteit niet bekend bij mensen met een laag inkomen. Ook bij mensen met een migratieachtergrond wordt er niet vaak vastgesteld dat deze misschien ADD/ADHD of dyslexie of dyscalculie hebben. Als iemand met een migratieachtergrond de Nederlandse taal niet optimaal beheerst wordt dit vaak gelinkt aan de capaciteit van deze persoon zelf i.p.v. dat wordt gedacht aan bijvoorbeeld dyslexie. Dyslexie of ADHD hebben zonder hier bewust van te zijn kan frustrerend zijn en de dagelijkse taken belemmeren. Mensen met een neurodiversiteit maken vaak impulsieve beslissingen en hebben moeite met lange termijn denken en zich houden aan deadlines of op tijd komen. *Wij adviseren hulpverleners hierop te scholen zodat zij ook kennis over hebben en ze deze mensen kunnen adviseren om ook handvaten te gaan zoeken om te kunnen omgaan met neurodiversiteit.*

Adviezen

Wij adviseren u daarom het volgende:

- Wij bevelen u aan gedetailleerder naar de verbetering van de aanpak van de vroeg signalering te kijken.
- Wij bevelen u aan gedetailleerder te kijken naar de manier waarop tot voldoende goed geschoolde vrijwilligers wordt gekomen.
- Wij adviseren u bij de uitvoering van de schuldhulpverlening meer multicultureel sensitief te werken. Hierbij is ondersteuning van organisaties, als bijvoorbeeld Controle Alt Delete, met kennis over eerlijke en effectieve wetshandhaving gewenst.
- Wij adviseren u de samenwerking met bijvoorbeeld woningbouw, energieleveranciers, zorgverzekeraars en het waterbedrijf om betalingsachterstanden te signaleren waar mogelijk te verbeteren en intensiveren.
- Wij raden u aan meer maatwerk voor alle kwetsbare doelgroepen te leveren.
- Wij adviseren u gratis (online) budgetmanagement trainingen aan te blijven bieden voor alle Nijmegenaren om schulden te voorkomen. Hierbij kan ook Bindkracht10 ingezet worden.
- Tot slot adviseren wij u om ook te zorgen voor goede nazorg zodat mensen die uit schulden komen schuldenvrij blijven.

Namens de Adviescommissie Kleurrijk Samenleven Nijmegen

Anar Goesejnov
Voorzitter

Kleurrijk Samenleven Nijmegen
Secretaris Helma van den Heuvel, MO10
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen
kleurrijksamenleven@nijmegen.nl